

STEPPING
STONE
LIBERIA

Jaarverslag 2014

**THE REMEDY
AGAINST BAD
TIMES IS
TO HAVE
PATIENCE
WITH THEM**

VOORWOORD

Het afgelopen jaar hoefde je het woord 'Liberia' maar te laten vallen en prompt volgde de associatie met 'Ebola'. Begrijpelijk en onvermijdelijk volgde dan de vraag: wat betekent dat voor het werk van Stepping Stone Liberia (SSL)?

In ieder geval heeft het ons nog eens geconfronteerd met de bittere noodzaak vooral door te gaan met investeren in landbouw. Immers, naast de duizenden directe slachtoffers, leidde de crisis tot een nog groter dan normaal al bestaand voedseltekort.

Natuurlijk hebben we bij de uitvoering van sommige van onze plannen vertraging opgelopen. Maar dankzij ons lokaal bestuur konden we wel voortgang boeken met ons belangrijkste project: overdracht van agrarische kennis. Daarbij is overdracht van verantwoordelijkheden aan ons lokaal bestuur in Monrovia zeer effectief gebleken. Zo konden in crisistijd de voorbereidingen ter plaatse 'gewoon' doorgaan.

In dit jaarverslag leest u wat de resultaten waren van het afgelopen jaar en wat onze plannen zijn voor 2015 en daarna. Onze focus blijft op scholing in cassaveteelt waarbij we gebruik zullen maken van lokale kennisinstututen en het goede netwerk van ons lokaal SSL-bestuur. Met hun kennis, met uw steun en een beetje 'patience with bad (Ebola) times' kunnen we honderden boerenfamilies in Rivercess duidelijk perspectief bieden op betere tijden.

Daaruit putten wij weer inspiratie om tijd en energie te investeren in SSL.

Namens het bestuur,
Guus van Heereveld, voorzitter

RESULTATEN 2014

Wat hadden we gepland voor 2014?

In ons jaarverslag over 2013 toonden we ons zeer ambitieus met onze plannen. We wilden de volgende projecten realiseren:

1. Een concept pachtcontract voor 80 hectaren opstellen voor o.a. de aanleg van proeftuinen.
2. Onderzoek uitvoeren naar enerzijds de bodemsamenstelling en anderzijds de kosten van landbouwrijp voor aanleg van proefvelden inclusief de financiële haalbaarheid van exploitatie van deze velden.
3. De gereedschapsbibliotheek inclusief aankoop en financiering van aanvullend gereedschap afwerken.
4. Zoeken naar lokale samenwerkingspartners voor het opstellen en uitvoeren van programma's voor kennisoverdracht.
5. Versterken van bestuur in Nederland en Liberia.
6. Investeren in ketenontwikkeling door het operationeel maken van logistieke diensten en het opzetten van een groothandel in groenten en fruit. Daarmee zouden boeren zich verzekerd weten van transport en verkoop van hun producten.
7. Een nieuw revolutionair koelsysteem ter beperking van oogstverlies door verrotting testen.

Wat is er van die plannen terecht gekomen?

We mikken liever hoog dan dat we in onze voet schieten. Ofwel, en daar zijn we ook wel een beetje trots op, SSL is heel ambitieus in haar doelstellingen. En ondanks dat Ebola hier en daar een behoorlijke spelbreker bleek hebben we weer veel bereikt:

Ad 1. Opstellen pachtcontract

Het concept contract voor de pacht van 10 hectaren, met een optie op nog eens 70

hectaren, is gereed gekomen en positief ontvangen door onze partner, de United Liberia Inland Church. De 10 eerste hectare gaan we exploiteren als proefvelden: SSL betaalt een symbolisch bedrag aan de verpachter. In ruil voor die lage pachtsom ontvangt de verpachter een deel van de opbrengst van de proefvelden. Die opbrengst kan dan vervolgens weer ingezet worden voor de ontwikkeling van het lokaal lager onderwijs en voor medische voorzieningen.

Ad 2. Bodemonderzoek en exploitatie proefvelden

Het bodemonderzoek is afgerond. Dankzij goede relaties van ons lokaal bestuur met het Ministerie van Landbouw hebben we een landbouwkundige, meneer Paye, gevonden en in dienst genomen voor het verrichten van het onderzoek. De resultaten hebben uitgewezen dat de grond zeer geschikt is voor de teelt van cassave. Daarnaast zijn de lokale boeren vertrouwd met dit gewas en kent cassave veel mogelijkheden voor verwerking tot producten met toegevoegde waarde zoals meel en bindmiddel.

Landbouwdeskundige Paye

Paye heeft daarom een vierjarenplan opgesteld voor de exploitatie van de proefvelden voor cassaveteelt. De focus van het programma voor kennisoverdracht is dan ook geheel gericht op dit ene gewas. In het najaar is al begonnen om met hulp van lokale boeren de eerste hectaren landbouwrijp te maken. De proefvelden, 4 hectaren groot, gaan een voorbeeldfunctie vervullen in het kader van overdracht van agrarische kennis. Maar daarnaast zullen ze ook direct al inkomsten genereren voor de financiering van bestaande SSL-projecten.

Er zijn in totaal 10 hectaren landbouwrijp gemaakt voor uitbreiding van proefvelden en aanleg van schooltuinen waar kinderen van omliggende scholen en hun ouders kennis kunnen maken met de teelt van nieuwe gewassen. De opbrengsten van de schooltuinen gaan direct naar de bouw van een schoolkeuken en maaltijdverstrekking aan de kinderen.

Ad 3. Afwerken gereedschapsbibliotheek

De gereedschapsbibliotheek, waarvan de ruwbouw nog gereed kwam eind 2013, is begin

2014 afgewerkt met vloeren en vensters. In 2014 is in zeer beperkte mate ook al gebruik gemaakt van het beperkt beschikbare gereedschap. Wel is ruimschoots gebruik gemaakt van het materiaal bij het landbouwrijp maken van de proefvelden.

Dankzij een paar private fondsen en behoorlijke kortingen van leveranciers konden we afgelopen jaar aanvullend gereedschap kopen: van kruiwagens tot gebruikte tweewielige trekkers met ploeg, frees en aanaarder, van spades tot kettingzagen en een complete zaagtafel voor het verwerken van stammen tot planken inclusief veiligheidskleding tijdens gebruik van kettingzagen. Jammer genoeg kon dit gereedschap nog niet worden ingezet doordat de truck waarop alles geladen was, met forse vertraging verscheept zou worden.

Ad 4. Samenwerkingspartners

De afgelopen jaren heeft onze coördinator ter plekke, Diah Kahn, geïnvesteerd in het bouwen van een netwerk met name binnen relevante ministeries en kenniscentra op het terrein van landbouw en cassaveteelt. Dat heeft in 2014 duidelijk zijn eerste vruchten afgeworpen bij bodemonderzoek en voorbereidingen voor het opstellen van programma's voor kennisoverdracht van onder meer cassaveteelt.

Ad 5. Organisatieontwikkeling

Onverwacht en tot ons verdriet overleed begin 2014 de heer Logan, een zeer deskundig en betrokken lid van het lokaal Liberiaans bestuur van SSL. De overige bestuurders, met name de voorzitter de heer Wonyene, hebben het

mogelijk gemaakt om lokaal toch projecten te initiëren en te monitoren in de periode dat Ebola alle economische en sociale activiteiten compleet lam gelegd hadden. Vanuit Nederland heeft Diah Kahn intensief contact onderhouden met het lokaal bestuur.

In Nederland hebben we afscheid genomen van Santje Geuze. Door tijdgebrek kon zij niet meer bijdragen aan de verdere ontwikkeling van SSL. Maar gelukkig hebben we Theo van de Kamp, directeur/eigenaar van Mediativity, bereid gevonden om naast algemene bestuurstaken speciaal de portefeuille communicatie en gebruik van social media in beheer te nemen.

Daarmee hebben we de organisatie weer op volle sterkte al blijft versterking op het terrein van (de zeer tijdrovende) fondsenwerving hoog op het verlanglijstje van het bestuur staan.

Helaas zijn ook enkele doelstellingen niet (volledig) gehaald:

Ad 6. Ketenontwikkeling

De enige echte tegenvaller was de vertragting in de opzet van de groothandel en logistieke dienstverlening. Op tijd kregen we de financiering rond voor de aanschaf van een gereviseerde vierwiel aangedreven DAF legertruck. Dankzij de steun van de Baanderij in Gouda, de non-profit leverancier van de truck, stond deze begin september al klaar voor verscheping. Probleem was echter dat de haven van Monrovia door Ebola gesloten bleef. Pas in januari 2015 is de vrachtwagen, vol beladen met gereedschap, vertrokken en begin maart in de haven van Monrovia gelost.

Ad 7. Test nieuwe koelbox

Door het ontbreken van transport c.q. de truck, kon ook het testen van grote, door zonne-energie aangedreven, koelboxen, geen doorgang vinden. Wij waren hiervoor geselecteerd door de uitvinder van het systeem, een Vlaamse vernufteling. Maar wat in het vat zit verzuurt niet: de test is nu verschoven naar najaar 2015, voorjaar 2016.

SAMENVATTING EN CONCLUSIE

We hebben ondanks vele operationele beperkingen veroorzaakt door Ebola bijna al onze doelstellingen kunnen realiseren. Met name de voorbereiding van een paar hele grote projecten zoals de opzet van de groothandel en logistieke dienstverlening en de organisatie rond het verwerven, onderzoeken en aanleggen van proeftuinen inclusief het aantrekken van een landbouwkundige. Daarnaast is een plan van aanpak opgesteld voor kennisoverdracht aan individuele boeren in de regio.

Dit alles hebben we voor elkaar krijgen dankzij de bijdragen van onze sponsors en de steun van onze trouwe 'vrienden van SSL'.

In 2014 vierden we ons vierjarig bestaan en nu zijn we op weg naar ons eerste lustrum. De successen en tegenslagen hebben ons geleerd dat we op de goede weg zijn en dat we de juiste aanpak gekozen hebben in het realiseren van onze centrale doelstelling:

Verbeteren van de economische positie van inwoners in de provincie Rivercess/Liberia en bestrijden van armoede door agrarisch ondernemerschap te ontwikkelen en bevorderen.

ONZE PLANNEN VOOR 2015

Voor de (nabije) toekomst staan kennisoverdracht en scholing centraal. We gaan door met de ontwikkeling en uitbreiding van proefvelden die fungeren als demonstratietuinen van onze modelboerderij.

Kennishut

Ook gaat onze landbouwkundige een begin maken met het organiseren van workshops in de omliggende dorpen. Hij maakt daarbij gebruik van de in elk dorp aanwezige palaverhut, de plaats waar de lokale bevolking samenkomt voor overleg van zaken die van algemeen belang zijn. Voor de naamgeving van ons project is de palaverhut omgedoopt tot 'Kennishut'.

Bij wijze van pilot project start onze landbouwkundige in 2015 met workshops in de 'Kennishutten' van 3 dorpen. De ambitie is om in 2016 het werkkerrein uit te breiden naar 10 dorpen. De lokale boeren worden dan geschoold in verhoging van productiviteit van de cassaveteelt en omscholing naar commerciële productie door onder meer kennisoverdracht en kennisdeling op het terrein van grondgebruik, bemesting, irrigatie, selectie van plantmateriaal en aanmaak van compost. Onze landbouwkundige gaat op een nog te financieren terreinmotor van dorp tot dorp om instructies te geven. Hiervoor gebruikt hij prachtig beeldend instructiemateriaal want het merendeel van de bevolking is nooit naar school geweest en kan niet lezen.

De groothandel

Een laatste belangrijke ambitie voor het komende jaar is het operationeel maken van de groothandel voor transport en verkoop van cassave en andere gewassen uit de regio. De aanschaf en aanloopkosten van dit project zijn geheel door SSL gefinancierd en er zijn afspraken gemaakt dat de lening daarvoor binnen vijf jaar terugbetaald wordt. Die gelden gaan we vervolgens weer investeren in lokale projecten.

De exploitatie van de groothandel is geheel de verantwoordelijkheid van de betrokken ondernemer, Diah Kahn. Diah blijft daarnaast alle projecten van onze stichting lokaal coördineren en stemt door zijn intensieve contacten

met boeren en afnemers vraag en aanbod op elkaar af. Vanzelfsprekend blijft hij onze spreekbuis naar ons lokaal bestuur, het ministerie van landbouw en alle relevante kennisinstellingen.

Proeftuinen en schooltuinen

In het kader van kennisoverdracht gaan we in 2015 ook starten met de aanleg van schooltuinen om kinderen uit de omgeving al heel vroeg vertrouwd te maken met moderne landbouwtechnieken. Vanzelfsprekend kunnen ook boeren – in de praktijk meestal boerinnen – kennismaken met de teelt van nieuwe, commercieel aantrekkelijke gewassen. De opbrengst van de schooltuinen komt ten

goede aan maaltijdverstrekking voor leerlingen van de lokale school die zonder uitzondering allemaal met een lege maag naar school komen.

Gereedschapsbibliotheek

Voor de aanleg en mogelijk uitbreiding van proeftuinen kunnen de landbouwkundige en boeren uit de omgeving beschikken over gereedschap uit de 'bibliotheek'. De organisatie en administratie van de uitleen vergt nog wel wat inspanningen van onze landbouwkundige en zijn assistent Samo. Voor ons een simpele zaak maar in Liberia is het op zijn minst een serieuze uitdaging.

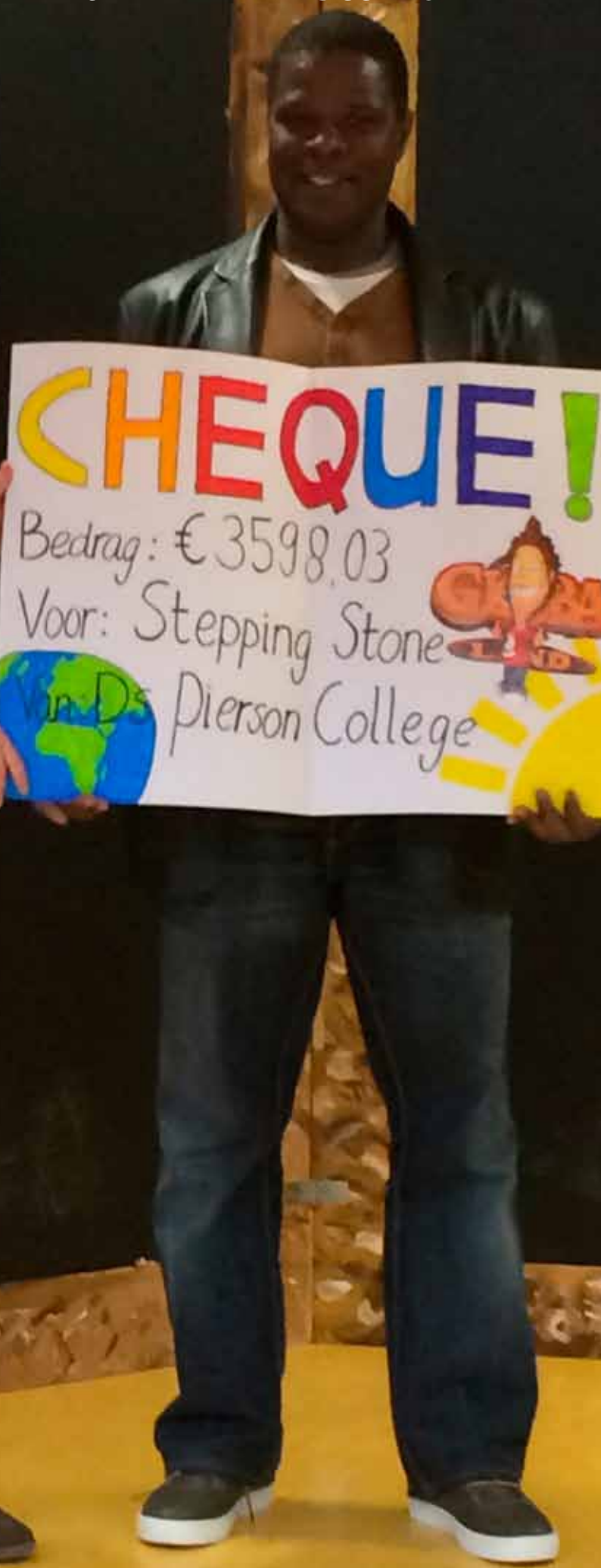
Nog een stichting?

En dan nog dit: De Stichting Gered Gereedschap in Nederland heeft ons benaderd voor een pilot project dat de inrichting omvat van een complete timmermanswerkplaats. Zij zorgen voor alle machines en voor scholing van de gebruikers. Dit project wordt gehuisvest in onze gereedschapsbibliotheek. Strikt genomen valt dit initiatief buiten ons werkterrein maar we hebben gemeend dat het welzijn van de inwoners van Rivercess en hun kennisontwikkeling gebaat is met dit project. Mogelijk wordt in een later stadium een vakschool aan deze werkplaats gekoppeld. Als daarmee ondernemers en werkgelegenheid gestimuleerd kunnen worden, dan willen we die kans niet voorbij laten gaan. Wij geloven immers in ondernemerschap en kennisontwikkeling als motor voor economische ontwikkeling en werkgelegenheid. Voor de organisatie van de werkplaats en de ontwikkeling van een vakschool wordt mogelijk een aparte stichting in het leven geroepen.

Tot slot

SSL heeft weer uitdaging en ambities genoeg. Ambities om arme boerenfamilies in Rivercess perspectief bieden op herstel van een verlamme Ebola crisis, op voedselzekerheid, gevoel voor eigenwaarde en een toekomst voor hun kinderen.

TOELICHTING JAARREKENING SSL 2014

Inkomsten

Fondsen die hebben bijgedragen waren: MIVA/ Onemen, Milleniumfonds Gemeente 's-Hertogenbosch en Stichting Mundo Crastino Meliori.

Daarnaast ontving SSL een gift van het bedrijf De Nieuwe Band en heeft het Ds. Pierson College uit 's-Hertogenbosch de opbrengst van haar jaarlijkse microkrediet-actie weer gedeeld aan SSL.

De bijdrage van Wilde Ganzen in 2014 omvatte voor 66% inbreng van gelden uit fondsen die in 2013 doneerden aan SSL.

De bijdragen van de 'Vrienden van SSL' betreft zowel periodieke als eenmalige donaties.

Uitgaven

De grootste uitgaven hadden betrekking op de aanschaf van een truck, aankoop gereedschap, bodemonderzoek en het landbouwrijp maken van 10 hectaren voor de aanleg van proefvelden. Ook zijn daarin uitgaven begrepen voor de afbouw van de gereedschapsbibliotheek.

De kosten van monitoring, transport en coaching bestonden uit reis- en verblijfkosten en salaris van onze lokale coach.

De lokale landbouwkundige/local staff stond de laatste 3 maanden van het jaar op onze loonlijst.

Communicatiekosten zijn uitgaven voor telefoon en internet.

Het bedrag voor registratiekosten is inclusief verzekering en kosten voor vergunningen. (Alleen al het 'mogen' werken in Liberia als NGO vergt een vergunning die ongeveer 500 Euro kost.)

De meeste overheadkosten betroffen bankkosten, administratie -en lidmaatschapskosten.

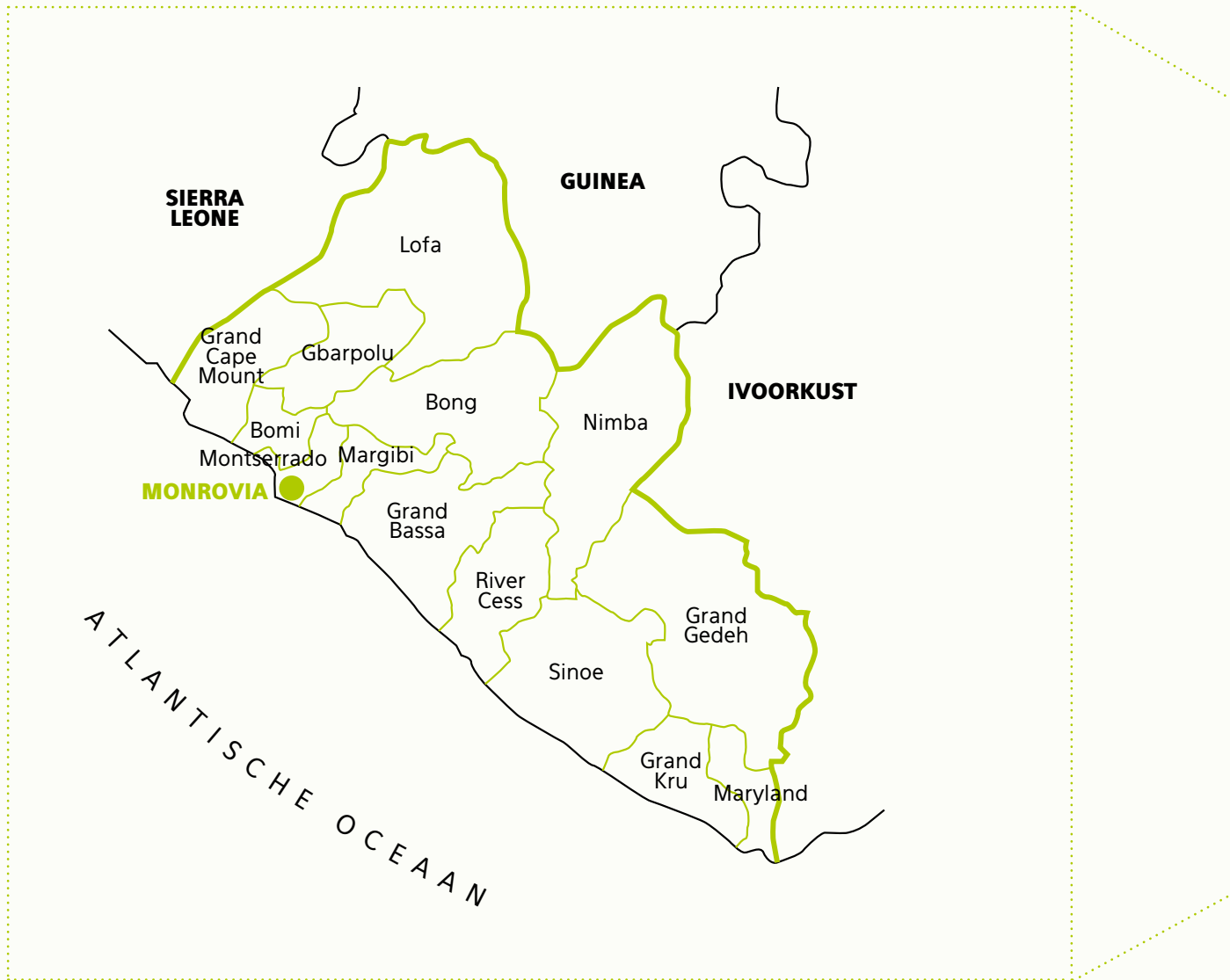
Het bestuur heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot declaratie van reiskosten en overige uitgaven.

Jaarrekening SSL 2014

EUR/US Conversie 1,34	SS NL €	SS Lib €	SS Cons €
Banksaldo 31-12-2013	€ 16.881	€ -2.381	€ 14.500
Donaties	€ 3.265		€ 3.265
Overige donaties	€ 16.713	€ 0	€ 16.713
Uitkeringen 1% Club	€ 940	€ 0	€ 940
Saldo gezamenlijke acties	€ 14.200	€ 0	€ 14.200
Saldo 1% club	€ 0		€ 0
Totaal Donaties	€ 35.118	€ 0	€ 35.118
Projecten Liberia	€ -18.147	€ 18.147	€ 0
Communicatiekosten tbv projecten	€ -679		€ -679
Overige projecten	€ -25.622		€ -25.622
Totaal projecten	€ -44.448	€ 18.147	€ -26.301
Ontwikkeling proeftuinen		€ -3.116	€ -3.116
Gereedschappen		€ -254	€ -254
Bouwmaterialen		€ -1.585	€ -1.585
Mankracht		€ -784	€ -784
Monitoring		€ -1.206	€ -1.206
Coaching		€ -1.680	€ -1.680
Transport		€ -1.805	€ -1.805
Marketing/netwerken		€ -27	€ -27
Communicatie		€ -317	€ -317
Salarissen lokale staf		€ -541	€ -541
Import registratiekosten		€ -947	€ -947
Totaal projectkosten Liberia		€ -12.263	€ -12.263

	SS NL €	SS Lib €	SS Cons €
Kantoorkosten	€ -106	€ 0	€ -106
Bankkosten	€ -381	€ -385	€ -766
Promotiekosten	€ -180	€ 0	€ -180
Administratieve kosten & lidmaatschappen	€ -230	€ 0	€ -230
Overige kosten	€ -20	€ -388	€ -408
Koersverschillen		€ -909	€ -909
Totaal overhead kosten	€ -917	€ -1.683	€ -2.600
In kas		€ 0	€ 0
Banksaldo	€ 6.634	€ 1.820	€ 8.454
USD		USD 2.437,00	
		€ 1.820,01	
Koersverschillen		€ -0,00	

OVER STEPPING STONE LIBERIA

Geschiedenis

Stepping Stone Liberia (SSL) werd in 2011 opgericht door een gedreven echtpaar uit 's-Hertogenbosch, Sascha Harding en haar Liberiaanse partner Diah Kahn.

Diah is midden negentiger jaren uit Liberia gevlucht voor de burgeroorlog en studeerde aan de HEAO in Utrecht. Samen willen zij een bijdrage leveren aan armoedebestrijding in Rivercess, een zeer geïsoleerde en dunbevolkte provincie in de binnenlanden van Liberia. In deze regio ontbreekt structurele hulpverlening van overheid en van nationale en internationale hulporganisaties.

Ons doel en onze aanpak

SSL wil de economische positie van de inwoners in Rivercess verbeteren door het ontwikkelen en bevorderen van ondernemerschap in de landbouw. SSL wil dat realiseren met investeringen in verhoging van productiviteit van lokale agrarische ondernemers. Dat doen we door kennisoverdracht, onderlinge kennisdeling en kredietverlening. En omdat ook kennis en middelen ontbreken voor investering in opslag, transport en verkoop, investeert SSL in ketenontwikkeling.

Organisatie

Naast een klein en slagvaardig bestuur in Nederland beschikt SSL over een lokaal bestuur in Liberia met deskundigen op het gebied van landbouw en ontwikkelingshulp die ter plaatse over een relevant netwerk beschikken en verantwoordelijk zijn voor de operationele zaken. Het bestuur in Nederland bepaalt op hoofdlijnen de strategie en zorgt voor fondsenwerving.

Stichting Stepping Stone Liberia
Guldenvliesstraat 7
5211 AM 's-Hertogenbosch
06 14601284
info@steppingstoneliberia.org
www.steppingstoneliberia.org
NL44 RABO 0160. 7316.58

Twitter: @S_stone_Liberia
Facebook: Stepping Stone Liberia

STEPPING
STONE
LIBERIA